

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egész évre 5 frt — kr.
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr.

Felölös szerkesztő:

Dr. Prok Gyula,
kiadó-tulajdonos.

Hirdetéseket és előfizetéseket
elfogad a kiadó-hivatal: Nyiregyházán,
iskola-utca 13-ik szám.
Egyes szám ára 10 krajczár.

A cselédek.

Vannak olyan tudósok még ma is, akik az emberiséget két nagy osztályba sorozzák. Az egyik osztályba tartoznak azok, akik magukénak szerencsések nevezhetni önmagukat, s ezen kívül egy vagy több, néha milliókra menő embertársaik fölötti korlátlan, vagy korlátolt rendelkezést is gyakorolnak. A másik osztályba tartoznak azok, akiket a mostoha sors, vagy az élet vak, de sokszor, sőt mindig igazságos ösztöne levezet a szabadság és önállóság ösvényéről. Urak és szolgák! A két fogalom két ellentétes pólus, s mégis annyira közel vannak egymáshoz, miként fényéhez az árny.

Az alig szervezettnek talált legrégibb emberi társadalom már együvé helyezte ezt a két ellentétes fogalmat. És azóta úgy van a mai napig. Az embereknek ez a viszonya a legrégibb idő óta ugyanaz, csupán az egyoldalú jogok változtak át kétoldalú kötelezettségek tömegévé. Egyébként a lényeg sértetlen.

Ez a magában véve jelentéktelennek látszó változás az egyoldalú

jogoktól a két oldalú kötelezettségek tömegévé sem több, sem kevesebb, mint az emberiség két ezredéves küzdelme önmaga ellen a tökéletesedés felé. Némi szkepszisszel jelentsük ki, mikép minden csep vér, minden szellemi és anyagi munka, minden gondolat és ideál az utolsó két ezer év alatt azért hozott, áldoztatott és született, hogy a szolgák óriási tömegének jogok szerzettessenek, s az urak elenyésző csekély száma némi kötelezettséggel is megterheltessek.

Könnyű eldönteni és elbinni, hogy ez alatt a két ezer év alatt lefolyt minden küzdelem nem az urak osztályában keletkezett, a temérdek véráldozat, szellemi és anyagi munka, gondolat és ideál nem az urak osztályában hozott, áldoztatott és termelt, hanem a másik osztályban, a mely az alárendelt helyzetének előnyeit összemérvén mindenkoron a hátrányaival, elég okos volt a viszonyokat véglegesen rendezetteknek nem tekinteni, s a hátrányok apasztásával arányosan apasztani a kiváltságolt osztály előnyeit a maga előnyére. Minden vívmány egy újabbnak vetette meg alapját.

Innen a két osztály közötti nyílt és lappangó örökös harc, amely éppen csak addig szünetelt, míg lappangott, de nem szünet meg élni soha. Lappangóvá pedig csak akkor váltott, amidőn a szolgák osztálya vagy erőszakkal nyírbálta meg urainak jogait, vagy ez utóbbiak elég opportunusak voltak önkényt engedni jogaikból, s vállalni némi kötelezettségeket is, joggal tartván attól, hogy a harc kitorérése még több áldozatot követelend.

Éppen semmi okunk feltenni, hogy a két néposztály közötti szünetlen harc be van már fejezve, s hogy egyiknek és másiknak jogai és kötelezettségei szerencsésen formulázva lévén, egyik a másiktól mit sem követelhet és egymásnak mit sem adhatnak. Ellenkezőleg! Hosszú évtizedek óta az anyagi munkás osztály nem volt annyira követelő, tehát elégedetlen, mint ma. Sőt a harc világszerte megindult, s habár a modern életviszonyok az öklöt harcot kizárják is, mindamellett nem kevésbé elszántsággal, kitartással és gyűlölettel folyik az eszközül alkalmazván a tollat, az eszmék világát, itt-ott a bombát, tört és ezeken felül a megtorlásra

A „NYIREGYHÁZA” TÁRCZÁJA.

Kályha.

Irtá 2.

I.

Krompachra való első utazásomnak tulajdonképen egy kis malheur volt az okozója, t. i. maláriám volt, melyet a nyiri vizivásnak köszönhettem velem egyvásu két egyetemi hallgatónal egyetemben, akik azonban nem akartak velem Krompachra jönni, állítólag nemzeti ségi okokból, mivel mint mondták, az ő apjuk „márcziusi ifjak” voltak s ők nem mennek holmi rongyos német faluba; szóval kitért közöttük a sovinstá mocsár-lazadás. Én tehát megváltam a márcziusi ifjak utódaitól és aprilis elsején bágyadt mosolyfal ajkamon elutaztam.

Krompach, mint minden jövevelésű szépségi gyárváros, völgykatlanban fekszik. Legalább így mondják ezt a derék szépséggiek (magyarul: czipszerek.) Én ugyan nem láttam se völgyt, se katlant és bosszantott, hogy mindig ezen lovagolnak. Egy ízben ki is jelenttem egy Krompachi kitűnőségnek, hogy tévedés van a dologban, ne völgykatlanozzanak annyit, mikor Krompach tényleg olyan messzi áll ettől a földrajzi elnevezéstől mint Makó Jeruzsálemtől.

Ő gyárvárosi szemtelenséggel nézett rám és röviden ezt mondta:

Hazaáruló! — ezzel hátat fordított. Én, ki hozzá vagyok szokva, Sakespeare, Byron, Mark Twaint és Puskin fordítani, mely megvetéssel néztem utána.

Krompachnál füstösebb, szurtosabb, komosabb várost nem láttam. Innen a város neve is: Krompach. Krom rövidítése a koromnak, pach elferdítése a német Pechnek, magyarul szurok. Egész nap okádja a füstöt az ezernyi kemény, örökös kalapács-zaj gyöttri az idegen fület, szóval mozgalmas fészekben vagyunk, a mi krompachiecs annyit jelent hogy: gőczpont. Völgykatlan és gőczpont, ez a két szó a Krompachiak gyengeje.

Krompach vidéke nagyon rokonszenves. A levegője nem bővelkedik ugyan ózomban, azonban folyó vize kitűnő, sőt jó, s melegen ajánlhatom az édesvizet kedvelő életunt honi fiatalságunk számára.

Lepemről, h. I. azt tapasztaltam, hogy az lépten-nyomon járul. Egy Blaha nevezetű izmos masször, néhány svajci kinézésű tehén, számtalan hangulatos naplemente lefőzte a maláriámot. — Lassanként kezdem foglalkozni a belvárossal is. — Eleinte így titulálták az emberek, hogy: „Gnädiger Herr,” én leereszkedőleg jelenttem ki, hogy jó nekem a „Herr Baron” címzés is. Azóta nagyobb a respectusom meg a vendéglői számám. Élnék érdeklődéssel vizsgáltam meg mindent, kezdve a város vízszentjétől, egészen a hirhedi állatkertig, amely egyelőre ugyan csak állatnéküli kert, de mely később európai nevezetességű lesz. A városi tanács ugyanis elhatározta, hogy az iskolákban a természetrajzi előadásokat szemléltető rendszerrel fogja egybekötöni. A házi állatok közül egy kiváló szamarat már sikerült megnyerni az eszme számára. (Erre az állásra több városi díjnak is pályázott, azonban eredménytelenül.) A városi tanács két masztodont, három pleiozaurust már meg

is rendelt. Nehány jóhangzású puhányt is kipuhatolt már egy csödbe került állatseregletnél.

Igaz érdeklődést azonban csak egy lény iránt éreztem. Ez a lény, egy lány volt. Szép volt mint egy krompachi csillagos éjszaka. Először egy emeletes ház ablakában láttam meg. A ház homlokzatán óriás betűkkel ez állott: Zitterbart Manó, kályhagyáros, alapított 1820-ban. Az épület főbejárata fölött egy igazi vaskályha függött czéger gyánánt, vaspantokkal az erkélyhez erősítve.

Az igazat megvallva, meglepett, hogy Krompachban ilyen szabályos vonásokra bukkantam. És ez nem tulzás; a szabályos vonások valóságos orgiát rendeztek a bájos ismeretlen arczán.

Úgy látszott, hogy előkelő profilom hatást gyakorolt rá, mivel mihelyt eltűnt az ablak megett, zongoráján gyakorolta magát. Először egy Czernyi-fele etűdöt hallottam c-durbán, mely épen kedvencz nótám. Mondhatom, hogy a kis Hamis Krompachban a legjobban zongorázik.

Elérzékenyülve surrantam egy mellékutczába s még két és fél óra mulva is hallottam a dallamos futamokat; do-re-mi-fa-szo-la stb. stb.

Lelkemben félszert rakott egy vén feksze: a szerelem. Elfelejtettem, hogy tenorista voltam, elfelejtettem, hogy most Herr Baron vagyok, pészelt bennem az érzés és meggyőződéssel borultam házi uram feleségének a rheumás nyakába. Még az éjjel Krompach gyöngye” cím alatt egy eredeti szerenádöt plagizáltam Schuberttől. Másnap inkognitóban elutaztam szülővárosomba, szivemben a szerelem maláriájával.

az igazgatóság és felügyelő-bizottság fenti nyilatkozata a tényeknek teljeseleg megfelel.

Nyirbátor, 1899. évi február 4.

Bogáti Bogáthy József,
elnök.

(15-1-1)

Nyilatkozat.

A „Nyiregyháza” 3-ik számában „Res Nyirbátorienses” czim alatt megjelent közlemény a múlt héten, midőn Budapestről súlyos betegen hazaérkeztem, jutott kezembe.

Megrongált egészségem nem engedte meg és most is lehetetlenné teszi, hogy a személyem ellen irányuló durva támadás ellen megfelelően védekezhessem, nehogy azonban eddigi hallgatásom félremagyarázására szolgáltatson okot, ezennel kijelentem, hogy a jelzett cikkekben foglalt rágalmozó állítások egytől-egyig valótlanok s azoknak megtorlása végett — mihielyt egészségem csak némileg is helyre áll a kellő lépéseket azonnal megfogom tenni.

Nyirbátor, 1899. évi február 1.

(14-1-1)

Balog Ferencz.

Ingyen szederfa csemete.

A földmivélsügyi m. kir. miniszterium országos selyem-tenyésztési felügyelősége bárkinek ingyen ad 2-3 éves magági szederfa csemetét. Városok, községek, néplantók szállítását nem fizetnek; ellenben magánfelek a szállítási költséget viselik.

Megrendelésnél: vármegye, utolsó posta, vasút, esetleg hajó állomás pontosan bejelentendő.

Ha a csemetékét magas törzsű fákká neveljük, úgy egy katastrális holdnyi faiskolába 7200 csemete helyezhető el oly formán, hogy a sorok egymástól egy méter, a sorokban a csemeték 80 centiméter távolságra álljanak.

Sővény alakításnál egy folyó méterre 3 darab, egy folyó öltre 6 darab csemetét számítunk.

Kik csemetét akarnak, ezt sürgősen jelentsék be.

A földmivélsügyi m. kir. miniszterium országos selyem-tenyésztési felügyelősége Szegzárdon, Tolna megye. (43-3-3)

A „Karaván” moszkvai tea kivitteli társulat valódi orosz teái

ВЫСОЧАЙШЕ УТВЕРЖДЕНО
РОССКАГО ПРАВИТЕЛЬСТВА ДВА ВЪСЕСКА СЪТРАВА ВЪ МЪ
ПОДЪ ФИРМОЮ
КАРАВАНЪ
МОСКВА. PK

egész Európában megnyerték a fogyasztó közönség elismerését.

Kiváló finom minősége felmulhatlan.

Ezen teák csak is eredeti csomagokban és zárt dobozokban árú-síttatnak. Minden egyes csomag és doboz hivatalos orosz vámszalaggal és mellékelte védjeggyel van ellátva.

A teák az igazgatóság által megállapított árjegyzék szerint beszerezhetők:

A magyarországi telepnél Budapesten, Arany János-utca 30. és a nyir-egyházi bizományos HOFFMANN ADOLF úr üzletében.

Tessék árjegyzéket kérni.

(8-3-3)

A NYIREGYHÁZI TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET

tolyó évi február hó 12-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében

(69-1-1)

évi rendes közgyűlést

tart. melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghívotnak.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1898-ik üzletévről.
2. Az 1898-ik évi mérleg előterjesztése, annak megállapítása skapcsolatosan a felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása.
3. A tisztajövedelem feletti intézkedés.
4. Igazgatósági javaslat az alapszabályok 4., 8., 16., 27., 28., 36., 37., 38., 41., 61., 62., 64., 65., 67., 105. §§-ai és a nyugdíj szabályzat 2. § módosítása iránt
5. Három igazgatósági tag és egy igazgatósági pót-tag választása.
6. A felügyelő-bizottságba két rendes tag és egy pót-tag választása.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg- és jövedelem-kimutás az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésével együtt 8 nappal a közgyűlés előtt az intézeti helyiségben kitéve leend.

RUZSONYI PÁL

rövidárú. úri- és férfi-dívt, műiparú, vadászati és játékszerek raktára Nyiregyházan.

„A zöld papagályhoz”, iskola-utca 3.

A beállott farsang sasonja alkalmából, van szerencsém a mélyen tisztelt közönség figyelmébe ajánlani mindennemű farsangi czikkkel dusan felszerelt üzletemet.

Nálam kapható egy tökéletes báli toilettnek minden alkatrésze; mindennemű selymek 'Pongis, Surah, Satin, Duchesse, Faille, Ottoman, Merveilleux. Mindennemű Gase, Creppe, Liberty és Illusion díszek; szalagok, Gase himzések, selyem és Valenciennes csipkék, Rüscheók a lehető legnagyobb választékban, kiválóan finom kivitelben. Báli keztük minden szín és minden hosszúságban. Lack, bőr és atlasz báli cipők. Gaze selyem, toll legyezők. Remek művirágok és fejdíszek. Selyem zsebkendők. A legkitünőbb angol és francia gyártmányú illatszerek: Vera Violetta, Violette de Abbazia, Chypre, Marechale, Reseda, Gyöngyvirág, Ibolya, Széna, Millefleurs Ess Bouquet, Opona Imperial de Russ, Ilang-Ilang, Joxey Club, Coriopsis, stb. illatok. Eau de cologne, fenyő és gyöngyvirág szoba-illatok és különféle szájjavok, fog- és toilette szappanok. Párisi puderek: Veloutine Charles Fay, Leichner, C. Herbert, Diosma. Valódi Childrok hajtük, hajfésük, kör és oldalfésük. Mindennemű bivalyszaru és kautschuk sűrű és bontó fésük, fogkefék és köröm kefék. Finom fekete harisnyák. Női francia finom derék-fűzők.

Urak részére a lelegegység és legdivatosabb puha, sima és ajour piqueé elejű, továbbá selyem, himzett és szegélyezett elejű ingek, nyakkendők, kesztyűk, gallér és kézelők; ugyszintén lack fűzős, lack gombos, lack czugos, lack regatta cipők, harisnyák és zsebkendők. Clack és Cylinderek és minden egyéb különlegességek.

Kiváló tisztelettel

Ruzsonyi Pál.

(41-2-3)

Nyomatott Nyiregyházan Joba Elek könyvnyomdájában.